

Fördjupad översiktsplan för Kramfors stad

Granskningsutlåtande

Innehåll

Inkomna yttranden.....	5
Övergripande synpunkter.....	6
Kulturenheten Kramfors kommun.....	6
Liberalerna i Kramfors kommun.....	6
Länsstyrelsen Västernorrland.....	7
Miljö- och byggnämnden.....	8
Analys av staden	8
Kulturenheten Kramfors kommun.....	8
Länsstyrelsen Västernorrland.....	8
Strategisk inriktning.....	9
Anders Erik Fridlund	9
Anna Wedin, Melvin och Alva.....	9
Annette Nordlander	9
Eva Köhnberg.....	9
Eva-Linda Nylander	10
Kramforsbo.....	10
Kramfors handel	11
Kulturenheten Kramfors kommun.....	11
Leif Nordlander.....	12
Liberalerna i Kramfors kommun.....	12
Länsstyrelsen Västernorrland.....	13
Patrik Jonsson och Petra Andersson	14
”Två unga tjejer”	14
Föreslagen markanvändning	14
Anna	14
Jan Lindgren	15
Kramfors Handel	15
Kulturenheten Kramfors kommun.....	16
Liberalerna i Kramfors kommun.....	16
Länsstyrelsen Västernorrland.....	17

Prioriterade delområden	21
Eva Nordlander	21
Jan Lindgren	22
Kramfors Handel	22
Kulturenheten Kramfors kommun.....	22
Konsekvensbeskrivning	23
E-ON Sverige.....	23
Länsstyrelsen Västernorrland.....	23

Granskning

Ett förslag till fördjupad översiktsplanen för Kramfors stad godkändes för granskning av kommunstyrelsens arbetsutskott den 15 december 2015. Dokumentet sändes den 18 december 2015 ut till myndigheter och organisationer med flera, enligt en särskild utsändningslista. Allmänheten har informerats via annons i lokaltidningen *Allehanda Kramfors* samt via kommunens Facebook och hemsida. Samrådet har även uppmärksammats genom tidningsartiklar i *Allehanda*. I utskicket framgick att synpunkter skulle vara Kramfors kommun tillhanda senast 29 januari 2016.

Under granskningsperioden (sex veckor) har planförslaget funnits tillgängligt elektroniskt via Kramfors kommuns hemsida, men även fysiskt på Kom in – kundtjänst, kommunens bibliotek, bokbussen och Christoffer-gallerian. Allmänheten erhöll cirka 90 exemplar av den fördjupade översiktsplanen.

Den fördjupade översiktsplanen var även utställd i Christoffer-gallerian, där plankartor, gestaltungsförslag och en förslagslåda fanns tillgängliga. Vid två tillfällen fanns kommunala tjänstemän på plats för att informera och besvara allmänhetens frågor. Dessa tillfällen resulterade i god uppslutning och drygt 100 samtal fördes mellan medborgare och planerare.

Via förslagslådan inkom cirka 80 synpunkter. Dessa uttryckte generellt en positiv syn på planen. I synnerhet omfattade synpunkterna aktivitetsutbudet, handelsetableringar, biltrafiken i centrum och vikten av en attraktiv stadskärna. Alla åsikter har beaktats och de förslag som var underskrivna med namn redovisas och bemöts i granskningsutlåtandet.

Utöver de inkomna synpunkterna i förslagslådan har 7 yttranden inkommit. Kommunens kommentarer till dessa framförs likaså i granskningsutlåtandet, endast Länsstyrelsens yttrande redovisas i sin helhet.

Inkomna yttranden

Under granskningsperioden har yttranden inkommit från följande:

Länsstyrelsen Västernorrlands län

E.ON Sverige

Kramfors Handel

Liberalerna i Kramfors

Kramfors kommun

- Kulturenheten
- Miljö- och byggnämnden

Anders Erik Fridlund

Anna

Anna Wedin, Melvin och Alva

Annette Nordlander

Eva Köhnberg

Eva-Linda Nylander

Eva Nordlander

Jan Lindgren

”Kramforsbo”

Leif Nordlander

Patrik Jonsson och Petra Andersson

”Två unga tjejer”

I det följande redovisas det huvudsakliga innehållet i yttrandena samt kommentarer i anslutning härtill. Framställningen följer den disposition som användes i den fördjupade översiktsplanen (granskningsversionen). I utlåtandet redovisas endast de kapitel för vilka synpunkter har inkommit.

Övergripande synpunkter

Kulturenheten Kramfors kommun

All information och kartor ska finnas tillgängliga på nätet – app?

Kommentar: När den fördjupade översiktsplanen blivit antagen kommer den finnas tillgänglig på kommunens hemsida.

Märka ut på översiktskarta tips på långa och alternativa promenadvägar, motions- och utflyktsmål.

Kommentar: Den fördjupade översiktsplanen framhäver vikten av en god skyltning, främst för att underlätta orienteringen i gång- och cykelnätet, till kulturella värden och mötesplatser samt utifrån Kramfors resecentrum.

Liberalerna i Kramfors kommun

Inför den regionbildning som är att vänta måste man försöka förstå vad som kommer att hända med en större region och vilken roll staden Kramfors kan förväntas få.

Om man ser tillbaka på en 50-årsperiod i Sverige och studerar den urbaniseringsprocess som skett kan man dra vissa slutsatser som pekar ut en trolig utveckling för den nya regionens tätorter (städer) och Kramfors roll.

Utvecklingen har varit och kommer att vara den att urbaniseringsprocessen fortsätter. Det betyder att större orter fortsätter att växa där de mindre orterna måste hitta en image som kan medverka till en utveckling av den egna situationen och förhindra att befolkningstalet minskar.

Oavsett om Västernorrland blir en egen region eller ingår i en större Norrlandsregion så kommer städerna Sundsvall-Härnösand-Örnsköldsvik dra de största vinsterna på grund av sin närhet till E-fyran och havsnära djuphamnar. Järnvägen, när den väl är utbyggd, förstärker bilden. Örnsköldsvik upplever nu positiva effekter av Botniabanan.

Orterna fungerar redan som magnet för näringslivet och har en mer utvecklad näringslivsstrategi än övriga tätorter i länet. Den processen kommer att accelerera vid en regionbildning och riskerar att utarma övriga delar av regionen.

Det som vanligtvis inträffar vid en sådan situation är att bostadspriserna stiger på grund av bostadsbrist. De betalningsstarka köper sin bostad och man får en undanträngningseffekt, som paradoxalt nog kan bli gynnsam för angränsande orter. En situation man måste vara medveten om och vara beredd att möta och utnyttja.

Med goda kommunikationer kan undanträngningseffekten sträcka sig upp till tio mil ut från en överhettad marknad och där ligger en chans för Kramfors, järnvägen går rakt igenom staden.

Kommentar: Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att bädda för en utveckling mot mer bebyggelse och aktiviteter, men även att bidra till ett ökat befolkningsunderlag. För att möta de utmaningar och nyttja förutsättningarna som Ni beskriver finns det strategier kopplade till bostadsbyggande, näringslivsklimat och kommunikationer i planhandlingen. I avsnittet "Kramfors i regionen" understryks vikten av goda kommunikationer för att ta vara på Kramfors stads fördelaktiga läge. Det finns stora möjligheter att bli "ett bra kvarter i den stora staden".

Betydelsen av hitta en image behandlas i avsnittet "Medborgardialog" och återspeglas i avsnittet "Föreslagen markanvändning".

Länsstyrelsen Västernorrland

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen tagit fram en fördjupning av översiktsplanen för Kramfors stad. I fördjupningen presenteras en aktuell bild och analys över förutsättningarna för kommunens framtida mark- och vattenanvändning, tillsammans med riktlinjer för den framtida utvecklingen av bebyggelsen och livsmiljön. Enligt länsstyrelsens bedömning kommer planen i stort kunna fungera som en god grund för den fortsatta planeringen av kommunens centrala delar.

Kommentar: Noteras.

I den fördjupade översiktsplanen presenteras, förutom analyser och strategier, ett antal konkreta förslag till en framtida markanvändning. Dessa är utvecklingsområden för bostäder, handel och industri, prioriterade delområden för parkstråk, centrum och resecentrum samt utvecklingsstråk för gång- och cykel. Länsstyrelsen ser positivt på förslagen för utvecklade parkstråk och rekreationsområden, ett utvecklat centrum och resecentrum samt nya stråk för gång och cykel.

Kommentar: Noteras.

Den fördjupade översiktsplanen berör Kramfors tätort, varför utpekande av landsbygds-utvecklingsområden i strandnära lägen (LIS-områden) inte bedöms aktuellt. Länsstyrelsen har därför inte granskat den fördjupade översiktsplanen avseende förenlighet med 7 kap 18 e § första stycket miljöbalken.

Kommentar: Noteras.

Miljö- och byggnämnden

Det bör finnas en sammanfattning av huvuddragen av planen tidigt i dokumentet för att ge läsaren en chans att läsa resten av planen med detta som stöd.

Kommentar: En sammanfattning av planens huvuddrag presenteras nu i planhandlingen.

Det hade varit lämpligt att i planen ange en prioriteringsordning för det fortsatta utvecklingsarbete som kommer att göras med stöd av den fördjupade översiktsplanen efter antagande.

Kommentar: För att realisera planen kommer stort fokus i det kommande planarbetet ligga på utvecklingen av bostadsbebyggelse samt upprustning av parkområden. En mer preciserad prioriteringsordning kommer arbetas fram i dialog mellan politiker och tjänstemän i ett kommande skede.

Analys av staden

Kulturenheten Kramfors kommun

Medeltidskyrkans restaurerade ruin finns ej med, men det är viktigt att den finns med.

Kommentar: Kartmaterialet under "Sociala och kulturella värden" har reviderats.

Kramfors strategiska, historiska och viktiga roll för framväxandet av Sveriges ekonomiska utveckling behöver lyftas och visas.

Kommentar: Avsnittet "Sociala och kulturella värden" har reviderats.

Länsstyrelsen Västernorrland

Länsstyrelsen ser positivt på kommunens omvärldsbevakning och analys av sin roll i regionen. Den fördjupade översiktsplanen anger en god ambition för regional utveckling och mellankommunal samverkan. Enligt länsstyrelsens uppfattning har frågor av vikt på den mellankommunala nivån, t.ex. förslag till utveckling av resecentrum, hanterats på ett tillfredställande sätt.

Kommentar: Noteras.

Strategisk inriktning

Anders Erik Fridlund

Jag tycker att ekonomin ska prioriteras + mer jobb. Att slåss för sin sak. Satsa på energi och hälsa. Investera i fonder för 10 % avkastning.

Kommentar: Den fördjupade översiktsplanen fokuserar på Kramfors stads framtida markanvändning. Dina synpunkter noteras. Folkhälsa är en allmän utgångspunkt för den fysiska planeringen.

Anna Wedin, Melvin och Alva

Hej! Vi vill tipsa om en fin och rolig lekplatsaktivering med klättertorn, rutschkanor som finns i Ludvika stadspark. Så hoppas vi få till Kramfors också.

Kommentar: Noteras.

Annette Nordlander

Kramfors-kråkan! I olika format och färger stående på stan här och där. Sponsrade av, olika företag, med dess namn på plakett. Liknande finns i S-vall (draken), Östersund (storsjöödjuret). Trevligt och roligt inslag i stadsmiljön. Har lämnat detta förslag tidigare och (tror jag) godkänts.

Kommentar: Noteras. I stadsbyggnadsstrategin "Kultur ger staden karaktär" uttrycks vikten av att genom kulturella resurser i planeringen framhäva något som inte finns någon annanstans. Konstnärliga utsmyckningar bör finnas i det offentliga rummet.

Eva Köhnberg

Det slängs cigarettfimpar på backen, gatan, trottoarerna. Hur informera våra flyktingar och svenskar att så gör man inte i vårt land, numera. Förstår att våra flyktingar inte får rätt information och om de får det så kanske de första tiden i Kramfors var alldeles för stressade för att ta till sig grundläggande svenska förordningar? Informationen bör upprepas x flera och följas x flera. Dessutom borde info till våra flyktingar skrivas på olika språk. Få av våra flyktingar talar engelska- men väl arabiska, persiska (farsi), kurdiska. Den skriftliga infon bör vara någorlunda trevlig att se på, tydlig och inplastad.

Kommentar: Den fördjupade översiktsplanen framhäver vikten av en god skyltning, främst för att underlätta orienteringen i gång- och cykelnätet, till kulturella värden och mötesplatser samt utifrån Kramfors resecentrum. I planen uttrycks även att denna

information ska finnas på ett flertal språk, detta för att tillgängliggöra staden för turister och immigranter.

Eva-Linda Nylander

Förläng tiden för parkering i centrala Kramfors. Tvåtimmarsparkeringen gynnar inte handeln i vår stad.

Kommentar: I stadsbyggnadsstrategin "Attraktiv stadskärna" understryks vikten av en stadskärna som uppmuntrar och inbjuder till besök. Med en parkeringstid på längre än två timmar ökar risken av att parkeringsplatserna i staden nyttjas som arbetsplatsparkeringar. Det kan även bidra till att stadskärnan känns statisk. Det är genom liv och rörelse som en attraktiv stadskärna skapas. I stadsbyggnadsstrategin framgår även att arbetsplatsparkeringar ska omfördelas till fördel för bland annat besökare i staden, något som bör gynna handeln.

Kramforsbo

Hej! Överlämnar i all enkelhet några tankegångar som kanske på något sätt kan ge bidrag till den fördjupadeöversiktsplanen för Kramfors stad.

På olika sätt måste kommunen arbeta med att påverka befolkningen och sträva mot ett mindre nedskräpat centrum, främst gäller det naturligtvis fimpar och snus. Problemet existerar förstås också på andra orter, men det finns samtidigt många exempel där man lyckats bättre än i Kramfors. Det finns mycket goodwill att vinna (förutom hälsovinster förstås) hos kramforsbor och besökare med "ett fimpfritt centrum". I den andan bör Kramfors, som är en hälsokommun, också anslutas till Tobaccoendgame (TE) – rökfritt Sverige 2025 som är ett opinionsbildningsprojekt med syfte att få till stånd ett politiskt beslut om ett slutmål för rökningen 2025. På nationell nivå Tobaksfakta, en oberoende tankesmedja, ansvarig för projektet. Så vitt jag vet har 88 olika organisationer anslutit sig, men av dem bara en kommun (Härjedalens kommun). Att bli tvåa i Sverige och först i länet med att ansluta sig vore ett betydelsefullt ställningstagande i en viktig hälso- och miljöfråga.

Kommentar: Folkhälsa är en utgångspunkt för den fysiska planeringen. I den fördjupade översiktsplanen tar detta sig uttryck genom den strategiska inriktningen och den föreslagna markanvändningen, bland annat genom satsningar på gång- och cykeltrafik, kollektivtrafik samt ökat utbud av fysiska aktiviteter. Ett sådant projekt kräver ett stort internt arbete med informationsspridning och beteendeförändring på en kommunövergripande nivå. Detta är något som sträcker sig utöver FÖP:ens ramar, vars syfte är att bädda för mer bebyggelse och aktiviteter inom ett begränsat geografiskt område.

Stadsmiljön bör utformas så det gynnar cyklister med tydliga cykelvägar och samtidigt motverka att många idag cyklar på trottoar. Trottoarcyklandet är ett verkligt problem med risk för olyckor.

Kommentar: I stadsbyggnadsstrategin "Enkelt att gå och cykla" framhävs vikten av att skapa en stad där gång- och cykelvägar är prioriterade. Detta innefattar en komplettering av GC-vägnätet samt att vägarna ska vara trygga och säkra

Babelsberg (alltså själva berget) är en outnyttjad resurs. Ett berg mitt i stan som kan bli en fin rekreationsplats. Genom att rensa bort skräp och sly, men behålla skogsmiljön, och skapa trivsamma promenadstigar och mötesplatser med bänkar och bord kan berget bli en verklig pärla. Utsiktstorn, paviljong och liknande är också tänkbara byggnadsverk som kan passa på berget. Kanske ett jobb för Arbetsmarknadsenheten att titta på?

Kommentar: I stadsbyggnadsstrategin "Stärka grönstrukturer" framhävs vikten av att tillgängliggöra stadens grönområden genom exempelvis slyröjning. Ett första steg i detta arbete är att utveckla miljöerna i Hagaparken och längs Kramforsån, två populära parker som i planen utgör prioriterade delområden.

Kramfors handel

Handelns utveckling i stadskärnor är beroende av den ständigt pågående förändring som samhället genomgår. Kramfors kommun har med sin valda kurs visat att konceptet utveckla stadskärnan inifrån och utåt är rätt. En tät stadskärna skapar både trygghet och ett större utbud. Ambitionen med utökad handel och service tillsammans med andra former av upplevelser gör att människor dras in till centrum.

Kommentar: Noterat.

Kulturenheten Kramfors kommun

Förtäta och utveckla centrum i första hand i redan exploaterade områden.

Kommentar: Detta behandlas redan i dokumentet. Det beskrivs bland annat under stadsbyggnadsstrategin "Förtäta staden".

Översigtskarta över centrum behövs på flera platser som t.ex Torget, Resecentrum, OK, Flogsta, Latberget, Hagaparken.

Kommentar: Under stadsbyggnadsstrategin "Enkelt att gå och cykla" och "Aktiviteter och mötesplatser för alla" beskrivs det att bättre skyltning skall eftersträvas. Detta för att förbättra människors orientering i staden.

Kulturarvet/ industrihistoria: kommunens medborgare och besökare ska med hjälp av karta och skyltar kunna ta del av och uppleva kulturarvets olika lager, dels vad gäller platser, byggnader och fornlämningar.

Kommentar: Den fördjupade översiktsplanen framhäver vikten av en god skyltning, främst för att underlätta orienteringen i gång- och cykelnätet, till kulturella värden och mötesplatser samt utifrån Kramfors resecentrum.

Leif Nordlander

Muddra kanalen som har funnits från Ångermanälven till Gumuåsviken eftersom Gumåsviken håller på att växa igen. Alblomningen sker redan idag på sommaren.

Kommentar: Kommunen har tidigare muddrat kanalen men den pågående landhöjningen har försvårat arbetet. Detta är en viktig fråga och det kommer krävas ett projekt där möjligheterna för att åter muddra kanalen utreds. Kommunen kommer titta närmre på detta i framtiden.

Liberalerna i Kramfors kommun

Kramfors kommun ger, sett till antalet mindre tätorter, ett spretigt intryck. Staden Kramfors är hyggligt centrerat rent geografiskt. För kommunens innevånare är den relativa närheten till samhällsservice och daglighandel av betydelse. Centralortens betydelse för samhällsservice kommer med största säkerhet att öka om man beaktar de signaler om förändringar inom sjukvård och landsbygdsstöd som just nu diskuteras på riksplanet. I det läget finns det anledning att medverka till en förstärkning av handels- och servicenäringar. Man ska kunna täcka livets nödtorft i staden. Detta förutsätter goda allmänna kommunikationer mellan stad och landsbygd.

Här måste en rejäl översyn göras beträffande bussarnas avgångstider från resecentrum. Det är direkt otillfredsställande för att inte säga en administrativ kollaps att bussar avgår 2-5 minuter före tågs ankomsttid. Det måste dessutom vara möjligt att byta från ett tåg till ett annat utan uppehåll och det ska finnas en biljettautomat inne på resecentret.

Kommentar: En förbättring av anslutningsresor till Kramfors resecentrum inryms i den fördjupade översiktsplanen i strategin "Stärkt kollektivtrafik". Det pågår även en parallell planeringsprocess genom framtagandet av Kollektivtrafikmyndighetens långtidsplan. Kommunen deltar i detta arbete, som omfattar mer detaljerade aktiviteter kopplade till kollektivtrafik. I arbetet med långtidsplanen behandlas exempelvis en översyn av landsbygdstrafik mellan Kramfors stad och Höga kusten-området och anskaffning av en biljettautomat till Kramfors resecentrum.

Gång- och cykelvägar bör utvecklas och biltrafik bör inskränkas. Detta kan ske genom förbud för tunga transporter i stadskärnan (dispenser blir nödvändiga för en matvaruhall) samt enkelriktning av biltrafiken på de centrala gatorna, Torggatan-Biblioteksgatan, Kungsgatan mellan Ringvägen och Limstagatan. Trafiken leds in men måste ut via Limstagatan och Bruksgatan. Då blir det plats för cykelstråk och man kan också tillskapa flera korttidsparkeringar för besök i butik.

Kommentar: I stadsbyggnadsstrategin "Enkelt att gå och cykla" understryks vikten av att prioritera gång och cykel som färd sätt. Där har fokus legat på en sammankoppling av befintliga GC-vägar. Era förslag kommer vidare beaktas i den framtida planeringen.

Då staden saknar en enhetlig profil kan man med fördel bygga punkthus som ett livgivande inslag och skapande av stadskaraktär. Det finns begränsade ytor att bebygga centralt och därför måste man bygga på höjden för att få ett mer levande centrum för ett rikare handels- och kulturliv.

En särskild tanke bör ägnas åt hur man skapar en mer livfull bild i motsats till dagens dystra intryck, som utmärker de centrala delarna.

Kommentar: Detta beskrivs i stadsbyggnadsstrategierna "Attraktiv stadskärna", "Förtäta staden" och "Offensivt bostadsbyggande".

Länsstyrelsen Västernorrland

Efter samrådet har kommunen kompletterat planen med ett avsnitt över berörda riksintresseområden. Avsnittet innehåller en kortfattad beskrivning över riksintressenas värden och avgränsning. Länsstyrelsen saknar dock en redogörelse och strategi över hur värdena i de riksintressen som finns inom planområdet ska tillgodoses. Avsnittet kan med fördel också kompletteras med en karta som visar områdenas läge i förhållande till befintlig och planerad markanvändning.

Efter samrådet har vattenkvalitetens betydelse för berörda riksintressen Kramforsån och Kyrkviken förtydligats. Några konkreta strategier över hur kommunen tänker sig att hantera vattenkvaliteten i samband med fortsatt planering har dock inte presenterats. Länsstyrelsens granskning av hur riksintresset tillgodoses kan därför inte genomföras inom ramarna för fördjupningen.

Kommentar: I konsekvensbeskrivningen presenteras en karta över riksintressen som finns inom planområdet tillsammans med den framtida markanvändningen. Avsnittet "Strategisk inriktning" har kompletterats med strategier för hur riksintressen i planområdet skall tillgodoses.

Efter samrådet har planen kompletterats med ett avsnitt där kommunen klargör att miljökvalitetsnormer för vattenförekomster kommer att beaktas i den fortsatta planeringen av utvecklingsområden. Miljökvalitetsnormer för framförallt vattenförekomster har också presenterats närmare i konsekvensbeskrivningen. Länsstyrelsen saknar dock fortfarande en konkret strategi för hur kommunen avser följa gällande miljökvalitetsnormer för de vattenförekomster som berörs av den fördjupade översiktsplanen.

Kommentar: Avsnittet "Strategisk inriktning" har kompletterats med strategier för hur miljökvalitetsnormer skall tillgodoses i planområdet.

Konsekvensbeskrivningen har kompletterats med ett avsnitt som beskriver miljökvalitetsnormer för luft. Enligt kommunen finns ingen risk för att miljökvalitetsnormerna kommer att överskridas. Länsstyrelsen förutsätter att kommunen hanterar frågan om eventuella konsekvenser gällande luftkvalitet i det fortsatta planarbetet.

Kommentar: Noteras.

Patrik Jonsson och Petra Andersson

Belysning på gångvägarna i Hagaparken.

Kommentar: I stadsbyggnadsstrategin "Stärka grönstrukturer" redogörs det för att trygghetshöjande åtgärder bör utvecklas i stadens grönområden. Detta innefattar belysning.

"Två unga tjejer"

Hej! Vi önskar ett större utbud på filmer som går på biografen här i Kramfors. Det är ganska tråkigt och grått här i stan, den måste bli mer livfull.

Kommentar: Den fördjupade översiktsplanen fokuserar på Kramfors stads framtida markanvändning. Planen råder inte över utbudet av filmer på biografen. Det är väldigt viktigt med en uppmuntrande och livfull stad. I stadsbyggnadsstrategin "Attraktiv stadskärna" beskrivs det att både färg, ljus och fler aktiviteter är viktigt för att skapa en trevlig stad.

Föreslagen markanvändning

Anna

Gång- och cykelväg mellan Kramfors och Väja.

Kommentar: I avsnittet "Utvecklingsstråk för gång och cykel" presenteras ett förslag på en gång- och cykelväg som sträcker sig norrut, bortom planområdet. Detta förslag innebär en sträckning mellan Kramfors stad och Bollstabruk, som även passera Väja.

Jan Lindgren

Eftersom jag bor på Uddsvägen i Brunne så tycker jag att GC-vägarna A (Brunnevägen/Grängsgatan) är prioriterade. Det skulle knyta ihop de befintliga GC-vägarna bra. Ett förslag är också att göra en GC-väg mellan Lundängsvägen och Villavägen. Många använder den "stigen" för att gå "Brunne runt".

Kommentar: Noteras.

Kramfors Handel

Ett sätt att öka aktiviteten längs Limstagatan upp mot järnvägen är att bebygga den tomt som ligger väster om Willy:s dagligvaruhandel med butikslokaler och med entrédörrar öppna mot Limstagatan samt bostads- eller hyresrätter i flera plan ovanför.

Vidare bör det aktivt arbetas för att i gatuplanet längs Limstagatan, undvika att lokaler upptas av verksamheter som inte skapar gångtrafik. Exempel på sådan verksamhet är kontor eller liknande som inte håller en öppen entrédörr. Detta skapar aktivitet och attraktivitet längs Limstagatan och öppnar troligen för motvikt till en begränsad biltrafik som det är idag.

Kommentar: I avsnittet "Planerad markanvändning" förklaras det att område 6 (tomten på Limstagatan) föreslagsvis bebyggs med ett bostadshus som har handelslokaler på gatuplan.

Ett exempel på annan upplevelse är en central plats för visning av kommunens konstsamling. Ett "konstens hus" kombinerat med ett industrimuseum skulle skapa ett uppsving för utveckling av bland annat föreningslivet. Människors behov av att uppleva konst, se föremål som bilar, verktyg, redskap och liknande som tidigare använts, är större än man tror.

Handeln är beroende av andra aktörer som bidrar med aktiviteter för att tilltala konsumenter och besökare.

Tillsammans skapas upplevelser som främjar samhället.

Att handeln är en viktig och värdefull aktör i samhället har uppmärksammats i Kramfors sedan ett 10-tal år tillbaka. Med den moderna stadskärna som skapats, har det uppstått en miljö som människor trivs i. samtidigt måste arbetet alltid pågå med anpassningar och förändringar utifrån de krav och upptäckter som sker.

Kommentar: Noteras. I stadsbyggnadsstrategin "Kultur ger staden karaktär" understryks vikten av att framhäva kulturella värden, bland annat genom konstnärliga utsmyckningar i stadskärnan. Den fördjupade översiktsplanen är dock en övergripande handling. På så vis behandlas inte lokaliseringen av exempelvis nya museum, som kräver en ökad detaljeringsgrad i planeringen.

Kulturenheten Kramfors kommun

En anslutning, gångstig behövs mellan den gamla byggelsen ovanför ABF och Flogsta för att kunna ta del av den gamla bebyggelsen och vid fritidsområdet Flogsta.

Kommentar: Denna anslutning har i nuläget ej prioritet i planeringen. I detta skede, vid utpekandet av möjlig utbyggnad av gång- och cykelnätet, har fokus legat på en sammankoppling av befintliga GC-vägar. Detta till förmån för exempelvis trafiksäkerhet, barns skolvägar, arbetspendling och viktiga målpunkter. Det har motiverat att andra sträckor prioriterats.

Kartan, sid 26 behöver en teckenförklaring.

Kommentar: Bredvid kartan, på sida 26, finns en tillhörande teckenförklaring.

Liberalerna i Kramfors kommun

Om Kramfors ska kunna framstå som ett attraktivt alternativ för boende i de förväntat överhettade regiondelarna måste staden framför allt erbjuda ett boende av mycket hög kvalitet, både hyresrätter, bostadsrätter som attraktiva lägen för villabebyggelse. Bostadsmarknaden måste öppnas upp för fler aktörer än kommunens bostadsbolag. En diversifierad bostadsmarknad har betydelse för bostadspriserna i positiv bemärkelse. Bristen på bostäder får inte utgöra ett hinder för de som önskar stanna i Kramfors. Här krävs en aktiv bostadspolitik för samhällets alla grupper.

Kommentar: Under avsnittet "Planerad markanvändning" pekats ett antal områden ut för bostäder. Planen preciserar inte aktör eller upplåtelseform men syftar till att identifiera de bästa lägena för ett attraktivt boende, inom ramen för en god samhällsplanering. Det pågår även en parallell planeringsprocess genom framtagandet av ett kommunövergripande bostadsförsörjningsprogram.

Ett samlat grepp vad gäller handel och service behövs för ökad tillgänglighet. Dessa verksamheter bör så långt möjligt samlas kring centrubilden, då all erfarenhet visar att en koncentration av handel leder till ökad omsättning. Konsekvensen av detta blir att Södra Ådalsvägen (10) samt Ringvägen (11) helt bör avsättas till bostäder. Handeln ska koncentreras till nuvarande lokalisering med förstärkning av Haga Bromma (13) där man bygger en blandstadsbebyggelse. En citynära lokalisering.

Kommentar: Kramfors stads centrum är relativt tätbebyggt, samtidigt som privata aktörer inte sällan efterfrågar större ytor att ta i anspråk vid potentiella etableringar. För att erbjuda detta har utvecklingsområde 10 och 11 avsatts för handel. Trots att dessa områden inte är lokaliserade i stadskärnan anses de vara två centrumnära områden. Båda angränsar stadskärnan och dess omgivande verksamheter samt är belägna längs

planområdets större transportleder. De utpekade områdena är på så vis utpekade i enlighet med strategin "Ett gott näringslivsklimat", det vill säga lokaliserade i centrum eller på centrumnära platser.

I planförslaget finns områden föreslagna för bostäder med antagna geotekniska problem. Även om dessa går att hantera kan man utgå ifrån att marken inte klarar att bära större byggnader. Om man beaktar förväntade problem på grund av klimatförändringar kan dessa områden visa sig omöjliga att bebygga och då accentueras bristen på byggbar mark. Områdena kan i så fall utgöra rekreationsområden.

Kommentar: Kommunen ser allvarligt på dessa frågor. I samband med att detaljplan upprättas kommer det ske grundliga utredningar gällande bland annat geotekniska förhållanden.

Tidsperspektivet 2035 är för kort, 20 år. Det borde vara 50 år. Då inser man att staden kommer att lida brist på mark för bostadsbebyggelse. Därför vore det lämpligt redan nu att klargör avsikten att industriverksamhet inom område 13 inom en snar framtid bör flyttas för att lämna plats för handel och boende. På längre sikt bör områdena 14 och 15 också omvandlas till attraktiv bostadsmark med närhet till vatten, så att staden kan växa. Områdena ligger idag sett ur logistiksynpunkt på obekvämt avstånd från riksväg 90. Dessutom genererar de tung trafik i anslutning till bostadsområden.

Staden bör på sikt saneras från störande industriverksamhet för en god boendemiljö både vad gäller immissioner som tunga transporter.

En konsekvens av utvecklade bostadsområden blir att kommunen måste peka ut ny områden för industrietableringar. Vallen (12) bör nyttjas maximalt men det räcker inte. Fiskja, Frånö och Lunde bör utredas. Industriområden bör placeras så att man kan anlägga stickspår från järnvägen eller en omlastningsstation. Hamnsituationen i Lunde bör utvecklas.

Kommentar: I planförslaget pekas de områden som är mest lämpade för bostadsbebyggelse ut. Den fördjupade översiktsplanen är ett levande dokument som skall hållas uppdaterat. Vid brist på mark för bostadsbyggande kommer nya områden pekas ut.

Länsstyrelsen Västernorrland

En översiktsplan ska redovisa all mark- och vattenanvändning, befintlig och framtida. Den plankarta som presenteras i konsekvensbeskrivningen på sidan 3 behöver därför flyttas till planhandlingen och kompletteras med befintlig och oförändrad markanvändning. Ett välarbetat kartmaterial är en viktig faktor i planens framtida användbarhet, och presenterar förutsättningar och

konskevenser av planerad bebyggelse på ett lättillgängligt sätt. Flera av de kartor som presenteras i konsekvensbeskrivningen skulle därför med fördel kunna flyttas till själva planhandlingen, i synnerhet kartorna över risker, skyddade områden och riksintressen.

Kommentar: Exakt samma karta som presenteras på sida 3 i konsekvensbeskrivningen finns redan med i planhandlingen. En version där kartan kompletterats med befintlig och oförändrad markanvändning kommer presenteras på kommunens hemsida. Kartorna som presenterar risker, skyddade områden och riksintressen anser vi hör hemma i konsekvensbeskrivningen där konsekvenser och risker med planförslaget presenteras utförligt.

Planområdet berör riksintressen för kommunikationer genom Ådalsbanan och riksväg 90. Flera av de föreslagna utvecklingsområdena berör riksintressena genom planerade exploateringar i deras närhet. Länsstyrelsen anser fortsatt att det finns risk för att planerade utvecklingsområden i Öd, vid Kramforsån och i de centrala delarna kan komma att innebära störningar i riksintressenas fortsatta funktion genom ett ökat antal bullerstörda, men också genom ökad trafik och anslutningsvägar. Det kommer att krävas stor hänsyn till riksintressenas fortsatta funktion i kommande planering.

Kommentar: Noteras.

Hälsa, säkerhet och risker för olyckor, översvämning eller erosion

Den fördjupade översiktsplanen ska redovisa att föreslagen markanvändning inte blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion. Enligt länsstyrelsens uppfattning är lämpligheten av föreslagen utveckling inte påvisad i flera avseenden i planen. I den fortsatta planeringen av dessa områden kommer det att ställas krav på omfattande utredningar och åtgärder för att möjliggöra ett genomförande.

Kommentar: Hälsa, säkerhet eller risk för olyckor, översvämning och erosion är viktiga frågor som kommunen ser allvarligt på. Vidare utredningar kommer ske i samband med att detaljplan upprättas.

Buller och transportleder för farligt gods

I fördjupningen hänvisas till genomförd bullerkartläggning för Ådalsbananprojektet, som påvisar att flera av de föreslagna utvecklingsområdena för bostäder ligger inom kraftigt bullerstörda områden. Samtidigt gör kommunen ställningstagandet att riktlinjer för buller enligt förordning 2015:216 ska följas vid planering av ny bebyggelse. Möjligheterna till att följa uppsatta riktlinjer i de föreslagna utvecklingsområdena framgår inte. Länsstyrelsen saknar också en övergripande bedömning av utvecklingsområdenas placering och lämplighet i förhållande till

bullerstörningar. För att säkerställa att mark är lämpad för bebyggelse eller åtgärder måste denna granskning därför göras i senare prövning.

Flera av utvecklingsområdena är också belägna intill transportleder för farligt gods, Ådalsbanan och riksväg 90. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning om krav på riskanalys vid fortsatt planering av områdena.

Kommentar: Kommunen ser allvarligt på detta. Vidare utredningar kommer ske i samband med att detaljplan upprättas. Avsnittet "Strategisk inriktning" har kompletterats med strategier för hur miljö kvalitetsnormer skall tillgodoses i planområdet.

Efter samrådet har kartan som redovisar riskområde för ras, skred och erosion förtydligats. Flera av de föreslagna utvecklingsområdena befinns, enligt vad planen redovisar, inom eller nära riskområden för ras och skred. Länsstyrelsen saknar en bedömning av lämpligheten för föreslagna utvecklingsområden i förhållande till risker för ras, skred eller erosion. För att säkerställa att mark är lämpad för bebyggelse eller åtgärder måste denna granskning därför göras i senare prövning.

Kommentar: Detta är allvarliga frågor som kommunen är angelägna om. Vidare utredningar kommer ske i samband med att detaljplan upprättas.

Efter samrådet har konsekvensbeskrivningen kompletterats med ett avsnitt som hanterar förutsättningarna för dagvattenhantering i vart och ett av utvecklingsområdena. Möjligheterna till att hantera dagvatten är dock ofta beroende av förutsättningar utanför utvecklingsområdena, varför länsstyrelsen efterlyser en redogörelse och analys över möjligheterna till att hantera en överskriden dagvattenkapacitet för staden som helhet.

Kommentar: Konsekvensbeskrivningen har kompletterats med text som beskriver hela planområdets möjligheter till att hantera en överskriden dagvattenkapacitet.

Lämpligheten för föreslagna utvecklingsområden har heller inte redovisats utifrån översvämningrisker. För att säkerställa att mark är lämpad för bebyggelse eller åtgärder måste denna granskning därför göras i senare prövning.

Kommentar: Vidare utredningar kommer ske i samband med att detaljplan upprättas.

Synpunkter på specifika utvecklingsområden

1. Bruket

Vid bostadsutvecklingsområdet Bruket (1) finns tydliga lämningar efter minst 7 husgrunder från tidigare arbetarbostäder. Dessa lämningars skyddsstatus måste utredas, om de tillkommit före 1850 så ska de klassas som fornlämningar. I övrigt delar länsstyrelsen kommunens uppfattning om att

fortsatt planering av området bör ske med stor hänsyn till befintlig kulturmiljö och i samråd med länsstyrelsens kulturmiljöfunktion.

Kommentar: Kommunen ser allvarligt på detta. Vidare utredningar kommer ske i samband med att detaljplan upprättas.

3. Bergom

Länsstyrelsen konstaterar att föreslaget utvecklingsområde för bostäder i Bergom behöver planeras med stor hänsyn till ras- och skredrisker samt översvämningar. Länsstyrelsen ställer sig också frågande till hur exploatering av området ska ske i förhållande till strandskyddsbestämmelserna.

Kommentar: Noteras. Kommunen ser allvarligt på detta. Vidare utredningar kommer ske i samband med att detaljplan upprättas.

4. Öd

I samrådsskedet ställde sig länsstyrelsen tveksam till lämpligheten av föreslaget utvecklingsområde för bostäder i Öd. Närheten till Ådalsbanan, bullerstörningar, risker för ras och skred samt översvänningsrisk gör fortsatt planering av området utmanande. I en sammanvägning av alla de problematiska faktorer som finns i området finner länsstyrelsen att föreslagen utveckling är olämplig.

Kommentar: Kommunen ser allvarligt på detta. Vidare utredningar kommer ske i samband med att detaljplan upprättas.

8. Kramforsån vid RV90

Utvecklingsområde för bostäder vid Kramforsån innebär utmaningar med hänsyn till geotekniska förutsättningar, bullerproblematik och närhet till riksväg 90 som transportled för farligt gods. En fortsatt planering av området kräver riskanalys. Länsstyrelsen saknar också kommunens bedömning av hur strandskyddsbestämmelserna ska hanteras i planarbetet.

Kommentar: Vidare utredningar kommer ske i samband med att detaljplan upprättas.

Länsstyrelsen konstaterar att det område som i konsekvensbeskrivningen bedöms lämpligast för exploatering är förhållandevis litet i jämförelse med hela det utvecklingsområde som föreslås. Kommunen bör tänka över lämpligheten i föreslagen exploatering.

Kommentar: Vidare utredningar kommer ske i samband med att detaljplan upprättas.

10. Södra Ådalsvägen

Länsstyrelsen vill återigen upplysa om att handelsutvecklingsområdet Södra Ådalsvägen (10) påverkas av ett fornlämningsområde med gravar, varför bebyggelse i detta område kräver tillstånd enligt kulturmiljölagen. Länsstyrelsen kommer dock sannolikt vara restriktiv vad gäller tillstånd. Om bebyggelse planeras nära fornlämningarna kan det komma att krävas en arkeologisk förundersökning. En fortsatt planering av området kräver också riskanalys.

Kommentar: Vidare utredningar kommer ske i samband med att detaljplan upprättas.

11. Ringvägen – Väg 755

Enligt konskevensbeskrivningen kan föreslagen exploatering komma att innebära stora konsekvenser för kulturmiljön kring Herrgården. En avvägning mellan kulturmiljövärden och intresset av att exploatera området bör därför göras inför fortsatt planering, alltså inom ramarna för fördjupningen.

Kommentar: Vidare utredningar kommer ske i samband med att detaljplan upprättas.

Prioriterade delområden

Eva Nordlander

Ta bort biltrafiken från Limstagatan!!! Alternativet gågata är bättre!
Kramfors kommun har vad jag vet inte fungerande parkeringstillsyn. Idag parkeras det hur som helst och gatan trafikeras i båda riktningar och vilka tider som helst. Det är ingen idé att sätta upp regler som ingen kontrollerar.
Affärsrörelserna har tryckt på kring att få biltrafik med de själva parkerar på de parkeringar som finns.

Kommentar: I dagsläget har Limstagatan öppnats för biltrafik på prov. Resultatet av detta kommer utvärderas efter ett år. Därefter kommer ett politiskt beslut fattas huruvida gatan ska förbli öppen för biltrafik eller ej. Planeringen måste av den anledningen beakta samtliga potentiella utfall.

Jan Lindgren

Bra idéer!

När det gäller bilden ”Kramfors centrum” med de två alternativen med eller utan biltrafik på Limstagatan, så röstar jag på alternativet utan biltrafik. Det finns ingen anledning att leda bilar. Avstånden är korta i centrum, och de få p-platser som det innebär tar onödig plats från andra bra idéer.

Kommentar: I dagsläget har Limstagatan öppnats för biltrafik på prov. Resultatet av detta kommer utvärderas efter ett år. Därefter kommer ett politiskt beslut fattas huruvida gatan ska förbli öppen för biltrafik eller ej. Planeringen måste av den anledningen beakta samtliga potentiella utfall.

Kramfors Handel

Handeln i Sverige har sedan efterkrigstiden förvandlats från att varit något man måste använda sig av för sin överlevnad, till att bli en stor del av vår vardag. Under de senaste 15-20 åren förknippar vi handeln med upplevelser och social gemenskap. Det är en trend som fortsätter, med handel, kultur, mat och föreningsliv i gemenskap.

En stadskärna utan liv och puls blir en tom och tystlåten stadskärna. Det som skapar fart och fläkt är handel och servicenäringen vid gator och torg. Att jämföra till exempel Kramfors centrum med ytterligheter som Drottninggatan i Stockholm när det gäller behov av gågata, är att skjuta högt över målet. Limstagatan i Kramfors är som det framgår av namnet en gata och med tanke på sitt centrala läge och bredd, utgör den en väsentlig del av Kramfors centrum. Här gäller det att tänka till och reflektera över hur butikerna och servicenäringen vid Limstagatan upplever skillnaden mellan en relativt tom och öde gågata mot en gata med mer puls och aktivitet.

Kommentar: I dagsläget har Limstagatan öppnats för biltrafik på prov. Resultatet av detta kommer utvärderas efter ett år. Därefter kommer ett politiskt beslut fattas huruvida gatan ska förbli öppen för biltrafik eller ej. Planeringen måste av den anledningen beakta samtliga potentiella utfall.

I gestaltungsförslagen för Kramfors stads centrum redogörs det för förslag som skall uppmuntra till mer puls och aktiviteter i stadskärnan.

Kulturenheten Kramfors kommun

Hagaparken, träningsredskap i naturen. Lekredskap för barn som samtidigt är utformade som konstnärliga skulpturer designade av lokala konstnärer.

Kommentar: I gestaltungsförslaget för Kramforsån ingår träningsredskap i form av ett utegym. Valet att lokalisera ett utomhusgym vid Kramforsån är på grund av att Hälsans stig löper längs ån. Gestaltungsförslaget för Hagaparken inrymmer en lekplats. I nuläget

är inte detaljeringsgraden på den nivå att lekredskapens exakta utformning och designers är bestämt.

Promenadstråket runt ån, bör också utrustas med lekredskap för barn som samtidigt är utformade som konstnärliga skulpturer designade av lokala konstnärer.

Kommentar: Gestaltungsförslaget för Kramforsån inrymmer en lekplats. I nuläget är inte detaljeringsgraden på den nivå att lekredskapens exakta utformning och designers är bestämt.

Stadskärnan, behöver konstnärlig utsmyckning som ljussättning, konstverk med funktion, väggmålningar. Skapa möjlighet till graffittiväggar för ungdomar.

Kommentar: Detta behandlas redan i gestaltungsförslaget för Kramfors stads centrum.

Avslutningsvis vill vi poängtera att underhåll och tillsyn är mycket viktig för att stadskärnan ska upplevas positiv och inspirerande för såväl medborgare som besökare! Det är en viktig del i byggandet av varumärket Tryggt, Nära och Inspirerande!

Kommentar: Noterat.

Konsekvensbeskrivning

E-ON Sverige

För att kunna se ledningen i karta under avdelning 3 "Påverkan på riksintressen osv" måste inzoomning ske. Då ledningen är förlagd som kabel (trots vad som angetts på tidigare bifogad karta), och alltså inte är synbar i verkligheten, är det än viktigare att ledningen tydligt framgår i planförslagets karta (utan att inzoomning behöver ske). Detta då det finns restriktionszoner kopplat till ledningen som får inverkan på hur utbyggnad kan ske i dess närhet.

Kommentar: I nuläget är båda kraftledningarna införda i kartan. En förstoring utav dessa skulle, i kartan, få konsekvenser på riksintressen såväl som utvecklingsområden. Detta skulle det vill säga påverka kartans helhet och läsbarhet negativt. Vid kommande planeringsskede kommer dessa restriktionszoner ges större utrymme, ledningarnas sträckning kommer likaså tydliggöras vid kartläggning då skalan förändras.

Länsstyrelsen Västernorrland

I konsekvensbeskrivningen redogörs det för konsekvenserna av varje föreslaget utvecklingsområde för sig, uppdelat i ämnesområden. Länsstyrelsen saknar dock en sammanvägd konsekvensbedömning, där konsekvenserna av samtliga

utvecklingsförslag bedöms ur ett helhetsperspektiv. Länsstyrelsen saknar även en redogörelse över eventuella konsekvenser i förhållande till den kommunomfattande översiktsplanen.

Kommentar: En samlad konsekvensbedömning presenteras på sida 6 i konsekvensbeskrivningen. Stycket har kompletterats med en redogörelse för eventuella konsekvenser i förhållande till översiktsplanen.

I planhandlingen bör också de konsekvenser som framgår av konsekvensbeskrivningen sammanställas och sättas i relation till markområdets lämplighet för planerad exploatering. Denna ska sedan ligga till grund för kommunens beslut om vilka mark- och vattenområden som bör utvecklas.

Kommentar: Konsekvenserna som presenteras i konsekvensbeskrivningen är sammanställda i en tabell på sida 7, där presenteras miljöaspekter som är av särskild vikt vid det fortsatta planarbetet.